

Rada
Evropské unie

Brusel 16. září 2020
(OR. en)

10834/20

Interinstitucionální spis:
2019/0246(COD)

PECHE 236

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	14. září 2020
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie

Č. dok. Komise:	COM(2020) 494 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ První zpráva o provádění víceletého plánu pro populace tresky obecné, sledě obecného a šprota obecného v Baltském moři a pro rybolov využívající tyto populace

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 494 final.

Příloha: COM(2020) 494 final

V Bruselu dne 14.9.2020
COM(2020) 494 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

První zpráva o provádění víceletého plánu pro populace tresky obecné, sledě obecného a šprota obecného v Baltském moři a pro rybolov využívající tyto populace

{SWD(2020) 171 final}

ZÁVĚRY

Vývoj mořského prostředí v oblasti Baltského moře a rybí populace v Baltském moři určují dlouhodobé trendy, které pocházejí z doby dávno předtím, než v roce 2016 vstoupil v platnost víceletý plán. **Kořeny a příčiny toho, jak se rybolov v Baltském moři vyvíjel, je možné nalézt v minulosti.** Po mnoho let se rybolov vyvíjel mírně pozitivním způsobem. V současnosti jsou ale určité populace, především tresky obecné ve východní části Baltského moře, ohroženy kolapsem způsobeným vlivy, jejichž počátek sahá do doby dávno před rokem 2016. Provádění víceletého plánu snížilo od roku 2016 rybolovný tlak, ale u určitých populací převládají jiné faktory úmrtnosti. Co se týče tresky obecné ve východní části Baltského moře, domnívají se vědci, že kvůli tlaku na životní prostředí umírá třikrát více ryb než kvůli rybolovu jako takovému.

Konzultované **zúčastněné strany a členské státy mají na víceletý plán různý názor.** Podle členských států je na hodnocení dopadů víceletého plánu příliš brzy, ale z víceletého plánu se podle nich může stát důležitější nástroj pro řízení rybolovu, jelikož obsahuje všechny prvky potřebné k dosažení příslušných cílů. Poradní sbor pro Baltské moře (BSAC) a jeho členové mají však většinou negativní názor. Odvětví rybolovu by z ekonomických důvodů upřednostnilo širší využívání horních hodnot rozmezí F_{MSY} . Minulé zkušenosti však ukazují, že příliš intenzivní lov populací, které nejsou v dobré kondici, má krátkodobé výsledky a vede k nadměrnému rybolovu a kolapsu rybolovu. Na druhou stranu, podle nevládních organizací nejsou horní hodnoty rozmezí v souladu s maximálním udržitelným výnosem („ MSY “). Komise s tímto názorem nesouhlasí, protože celé rozmezí je v souladu s MSY , což je dlouhodobý ekonomický koncept dohodnutý spolunormotvůrci v roce 2014.

Komise se domnívá, že víceletý plán pro Baltské moře¹ se osvědčil jako **užitečný nástroj pro provádění společné rybářské politiky**², zejména pokud jde o stanovování rybolovných práv. Pro regionálně přizpůsobené řízení rybolovu poskytuje transparentní pravidla. Pro rybí populace s posouzením velkého množství údajů (nebo MSY) stanovuje plán horní limity pro celkový roční přípustný odlov („ TAC “), přičemž **u zdravých populací je umožněna určitá flexibilita.** Plán vytváří **bezpečnostní síť** pro populace pod tlakem, které mají v moři tak malé množství ryb, že jsou pod nebezpečnou minimální úrovní. Bezpečnostní síť zajišťuje, že se kvóty pro populace pod tlakem snižují na minimum a jsou přijímána dodatečná nápravná opatření k jejich obnově.

Komise má za to, že **udržitelná a někdy obtížná rozhodnutí** týkající se rybích populací v Baltském moři, **kteřá Rada přijala,** byla **možná díky** rámci zavedenému prostřednictvím **víceletého plánu, který kombinuje bezpečnostní síť a flexibilitu.** Bez víceletého plánu by bylo velmi obtížné dohodnout se na nápravných opatřeních, která pomohou obnovit populace pod limitem, a kvóty by pravděpodobně byly stanoveny na vyšší úrovni. Na druhou stranu víceletý plán rovněž umožnil flexibilitu pro zdravé populace tím, že umožnil využít horní

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1139 ze dne 6. července 2016, kterým se zavádí víceletý plán pro populace tresky obecné, sledě obecného a šprota obecného v Baltském moři a pro rybolov využívající tyto populace (Úř. věst. L 191, 15.7.2016, s. 1).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22). Dále jen „základní nařízení o SRP“.

hodnotu rozmezí F_{MSY} , aby došlo k vyrovnání výrazného snížení kvót. Víceletý plán zajistil, že veškerý rybolov je v současnosti řízen v souladu s MSY nebo že jsou zavedena opatření, která ho dostanou zpět k maximálnímu udržitelnému výnosu, což pro odvětví rybolovu a související odvětví tvoří základ dlouhodobé ziskovosti.

Komise proto dospěla k závěru, že **víceletý plán poskytuje stabilní dlouhodobý nástroj k provádění SRP v Baltském moři, nabízí méně nejistoty pro stanovení kvót, zajišťuje nápravná opatření pro populace pod tlakem, umožňuje transparentnější proces stanovování kvót pro zúčastněné strany a členské státy a odvětví rybolovu umožňuje lepší plánování rybolovu.**

1. ÚVOD

Dohoda v interinstitucionální pracovní skupině pro víceleté plány mezi Evropským parlamentem a Radou z roku 2014³ připravila cestu přijetí prvního víceletého plánu řízení v roce 2016 pro Baltské moře. Víceletý plán stanovuje, že Komise spolunormotvůrcům podává zprávy o výsledcích a dopadu víceletého plánu na rybí populace a rybolov využívající tyto populace, zejména s ohledem na dosažení cílů víceletého plánu. Jedná se o první takovou zprávu.

Cílem víceletého plánu je: přispět k dosažení cílů SRP, snažit se zajistit, že rybolov obnoví a zachová rybí populace nad úrovněmi, které mohou poskytnout maximální udržitelný výnos, přispět k odstranění výmětů vyhýbáním se nežádoucím úlovkům a snižováním jejich množství a k provádění povinnosti vykládky pro příslušné druhy a rovněž zavést přístup založený na ekosystému, kterým se minimalizují negativní dopady rybolovné činnosti na životní prostředí. Pracovní skupina schválila a spolunormotvůrci následně rozhodli, že cílová hodnota úmrtnosti způsobená rybolovem se má stanovit jako rozmezí hodnot (s horními a dolními limity), jež jsou v souladu s dosažením maximálního udržitelného výnosu. Je třeba poznamenat, že celé rozmezí je v souladu s MSY, což je dlouhodobý ekonomický koncept. Víceletý plán disponuje transparentními pravidly pro stanovení rybolovných práv pro rybí populace s posouzením za účelem dosažení maximálního udržitelného výnosu. Plán rovněž obsahuje konkrétní pravidla týkající se kontroly a zmocnění Komise k přijetí aktů v přenesené pravomoci ohledně určitých populací ulovených jako vedlejší úlovek, výjimek z povinnosti vykládky a technických opatření.

Víceletý plán jako cílové druhy pokrývá tresku obecnou, sledě obecného a šprota obecného a jako vedlejší úlovky pak platíse evropského, platíse bradavičnatého, pakambalu velkou a pakambalu východoatlantskou⁴. Cílové druhy představují přibližně 95 % celkových úlovků v Baltském moři.⁵ Nařízení Rady o ročních rybolovných právech v Baltském moři stanovují každoroční TAC a vnitrostátní kvóty pro cílové populace a také pro platíse evropského a lososa obecného.

Víceletý plán byl poprvé použit na rybolovné období, které začalo 1. ledna 2017. Víceletý plán pro Baltské moře byl prvním svého druhu a posloužil jako model pro následné víceleté plány pro Severní moře, západní vody a západní Středomoří. Zkušenosti získané na základě provádění víceletého plánu pro Baltské moře byly využity k vylepšení tohoto víceletého plánu a k návrhu následných víceletých plánů.

Tato zpráva je založena na nejnovějším doporučení ICES pro příslušné populace v Baltském moři⁶, zvláštním doporučení ad hoc vyžádaném ze strany ICES⁷, analýze provedené Vědeckotechnickým a hospodářským výborem Komise pro rybářství (VTHVR)⁸ týkající se

³ Dokument 8529/14 Limité Pêche 117, Codec 1004 ze dne 3. dubna 2014, Rada Evropské unie.

⁴ Pro lososa obecného navrhla Komise víceletý plán v KOM(2011) 470 v konečném znění ze dne 12.8.2011.

⁵ Doporučení ICES z roku 2019 – Přehled rybolovu v ekoregionu Baltského moře z 2. září 2019, s. 5.

⁶ K dispozici na <http://www.ices.dk/community/advisory-process/Pages/Latest-advice.aspx>.

⁷ Doporučení ICES z roku 2019 – sr.2019.15 ze dne 27. června 2019.

⁸ Rozhodnutí Komise 2016/C 74/05 ze dne 25. února 2016, kterým se zřizuje Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství (Úř. věst. C 74, 26.2.2016, s. 4).

vnitrostátních zpráv o povinnosti vykládky z roku 2018⁹ a informací, které má Komise k dispozici. Kromě toho proběhly konzultace se skupinou členských států v oblasti Baltského moře (BaltFish), poradním sborem BSAC a jeho členy¹⁰. Tato zpráva proto představuje rozvoj v příslušných oblastech provádění víceletého plánu a usiluje o vyvození závěrů po celých třech letech provádění (2017–2019) a rybolovná práva stanovená v rámci víceletého plánu po dobu čtyř po sobě jdoucích let (2017–2020).

2. VÝVOJ V PŘÍSLUŠNÝCH OBLASTECH

Zpráva se zaměřuje na vývoj od roku 2016 v pěti hlavních oblastech: úrovně rybolovu, výměty, přístup založený na ekosystému, regionální spolupráce a sociálně-ekonomické aspekty.

2.1. RYBOLOVNÁ PRÁVA STANOVENÁ OD ROKU 2017

Do roku 2019 bylo posouzení maximálního udržitelného výnosu k dispozici pro sedm z osmi populací – toto posouzení nebylo k dispozici pro tresku obecnou ve východní části Baltského moře. V roce 2020 již nebylo k dispozici pro sledě obecného v Botnickém zálivu.

V rámci čtyř stanovení TAC od vstupu víceletého plánu v platnost v červenci 2016 bylo potřeba stanovit celkem 32 TAC, na které se víceletý plán vztahoval, a z toho 24 byly jasné případy a osm vyžadovalo dodatečné souvislosti¹¹.

Z 24 jasných případů navrhla Komise TAC na bodě F_{MSY} nebo na nižší hodnotě rozmezí F_{MSY} ve 23 případech. V jednom případě (sled' obecný ve střední části Baltského moře na rok 2019) Komise v souladu s víceletým plánem navrhla TAC na horní hodnotě rozmezí F_{MSY} , čehož se Rada držela. Ve výše zmíněných 24 případech se Rada řídila návrhem Komise v 16 případech, ve dvou případech se rozhodla TAC stanovit na nižší úrovni, než navrhuje Komise (šprot obecný na rok 2017 a sled' obecný ve střední části Baltského moře na rok 2018), v pěti případech zvýšila TAC v rámci použitelného rozmezí F_{MSY} víceletého plánu (sled' obecný v Rižském zálivu na rok 2017, sled' obecný v západní části Baltského moře a Botnickém zálivu na rok 2018, treska obecná v západní části Baltského moře na rok 2019 a šprot obecný na rok 2020). V jednom případě týkajícím se druhů ulovených jako vedlejší úlovek zvýšila TAC nad hodnotu předběžného doporučení (platýs evropský na rok 2018), přičemž hodnota TAC na další roky byla stanovena v souladu s maximálním udržitelným výnosem i předběžným doporučením.

Osm případů, které představují zvláštní souvislost, se vztahuje na tresku obecnou v západní části Baltského moře na roky 2017 a 2018, sledě obecného v západní části Baltského moře na roky 2019 a 2020 a tresku obecnou ve východní části Baltského moře na celé období. Tyto případy jsou uvedeny níže.

⁹ Zpráva z 60. plenárního zasedání VTHVR (PLEN-19-01), bod 6.2, s. 18–33; Ad hoc zpráva na zakázku „Hodnocení výročních zpráv členských států o povinnosti vykládky (za rok 2018), březen 2019“, podkladový dokument ke zprávě z plenárního zasedání.

¹⁰ Dotazník a odpovědi jsou obsaženy v pracovním dokumentu útvarů Komise SWD(2020)XXX, jenž je připojen k této zprávě.

¹¹ Podrobná tabulka je k dispozici v příloze pracovního dokumentu útvarů Komise, jenž je připojen k této zprávě.

2.1.1. Treska obecná v západní části Baltského moře

Po celá léta bylo známo, že významné množství tresky obecné ve východní části Baltského moře se nachází v oblasti 24, která je součástí západní oblasti řízení tresky obecné. V roce 2015 dokázala rada ICES tento jev kvantifikovat a poskytla možnosti řízení. Tyto možnosti měly na relativní stabilitu přímé dopady, ale členské státy v oblasti Baltského moře nebyly s to dohodnout se na dalším postupu. V obou případech Komise následně navrhla TAC na hodnotě F_{MSY} (což odpovídá snížení o 35 % a 88 % ve srovnání s TAC z předchozího roku), a to na základě výskytu tresky obecné z východní i západní části Baltského moře v oblasti řízení. Rada stanovila TAC na rok 2017 snížením TAC o 56 % ve srovnání s TAC z roku 2016. Na rok 2018 Komise opět zohlednila výskyt dvou populací tresky obecné a navrhla změnu TAC z roku 2017, čehož se Rada držela. Vzhledem k tomu, že množství ryb v moři bylo po mnohá léta pod bodem $B_{trigger}$, Komise kromě toho navrhla uzavření během doby tření a omezení množství úlovků pro rekreační rybolov, což Rada přijala. Co se týče TAC na rok 2019, je třeba poznamenat, že vědecké poradenství poskytlo velmi široké rozmezí (od +30 % do téměř +400 %). Komise navrhla nižší hodnotu, protože z vědeckého poradenství vyplynulo, že populace závisela pouze na jednom dobrém ročníku. Rada stanovila TAC v nižším rozmezí na 70% zvýšení. Na rok 2020 Komise po doporučení ze strany ICES, podle kterého bylo potřeba množství ryb v jednom dobrém ročníku snížit o 54 %, navrhla stanovit TAC na nejnižší hodnotu, což představovalo snížení o 68 % oproti TAC na rok 2019. Rada stanovila TAC v nižším rozmezí snížením o 60 %.

2.1.2. Treska obecná ve východní části Baltského moře

Během období, jehož se týká tato zpráva, nebylo pro tresku obecnou ve východní části Baltského moře k dispozici posouzení maximálního udržitelného výnosu a do roku 2019 rada ICES každý rok doporučovala TAC pro tresku obecnou ve východní části Baltského moře snížit na základě předběžné opatrnosti. Na rok 2017 Komise navrhla TAC o 39 % nižší v souladu s doporučením ICES, pokud jde o výskyt tresky obecné ve východní části Baltského moře v oblasti rozšíření. Rada stanovila TAC o 25 % nižší ve srovnání s TAC na rok 2016. Na rok 2018 vzala Komise v úvahu výskyt populace v oblasti rozšíření a navrhla snížení TAC o 28 %, čímž se celkový přípustný odlov stanovil mírně nad rámec doporučení ICES. Komise proto navrhla, aby byl TAC rozšířen na západní populaci tak, aby byl stanoven pod hodnotu F_{MSY} . Rada snížila pro východní populaci TAC o 8 % ve srovnání s TAC na rok 2017. Na rok 2019 Komise navrhla TAC, které odpovídá 15% snížení ve srovnání s TAC z roku 2018, a Rada tento návrh přijala. Všechny TAC stanovené Radou na tři roky byly nad úrovní doporučenou předběžnou opatrností ICES.

Na rok 2020 bylo doporučení ICES mnohem přísnější, jednalo se o první doporučení nulového odlovu. Komise proto hledala návrh, který zohledňuje realitu smíšeného rybolovu v Baltském moři, přičemž se u tresky obecné ve východní části Baltského moře jedná o nevyhnutelný vedlejší úlovek ve většině jiných druhů rybolovu. Z tohoto důvodu navrhla zakázat cílený lov tresky obecné ve východní části Baltského moře a umožnit pouze restriktivní TAC pro vedlejší úlovky v množství 2000 t (tedy -92 % ve srovnání s TAC z roku 2019). Tento restriktivní TAC pro vedlejší úlovky má pokrýt nevyhnutelné vedlejší úlovky tresky obecné ve východní části Baltského moře v rámci jiného rybolovu, aby se u něj mohlo v jeho aktivitě pokračovat. To bylo

spojeno s nápravnými opatřeními, která vyžadoval víceletý plán a ke kterým patřilo uzavření během výtěru pro všechna loďstva provádějící odlov tresky obecné ve východní části Baltského moře. Rada přijala návrh Komise. Vzhledem k obtížné situaci této populace Komise navrhla změnu víceletého plánu pro Baltské moře s cílem posílit určitá správní opatření a operátorům nabídnout vyřazení plavidel a natrvalo opustit odvětví¹².

2.1.3. Sled' obecný v západní části Baltského moře

TAC pro sledě obecného v západní části Baltského moře byl po mnoho let stanoven v souladu s maximálním udržitelným výnosem, a to až do roku 2018. V roce 2018 rada ICES populaci opět zhodnotila a došla k závěru, že se biomasa populace nacházela pod nebezpečnou mezní úrovní B_{lim} . Vzhledem k tomu, že by pozitivní TAC v dalším roce nevedl k obnově populace nad úroveň B_{lim} , vydala rada na rok 2019 doporučení nulového odlovu. Komise hledala vyvážené řešení a přitom navrhla TAC dostatečně nízký k tomu, aby došlo k obnově populace. Při použití pravidel víceletého plánu Komise na rok 2019 navrhla snížení TAC o 44 % (tedy nižší bod F_{MSY}) ve spojení s nápravným opatřením vyžadovaným v rámci víceletého plánu, které spočívalo v dalším snížení o 19 % bodů. Rada v souladu s víceletým plánem snížila TAC o 48 % ve srovnání s TAC z roku 2018. Komise na rok 2020 navrhla snížení TAC o 42 % (tedy nižší bod F_{MSY}) ve spojení s nápravným opatřením, které spočívalo v dalším snížení o 29 % bodů. Podle ICES k tomu došlo s cílem obnovit populaci nad úroveň B_{lim} do roku 2022. Rada v souladu s víceletým plánem stanovila TAC na úroveň odpovídající snížení o 65 % ve srovnání s TAC z roku 2019. Tato rozhodnutí ukazují, že Rada přijala obtížná, avšak nutná rozhodnutí, která byla umožněna rámcem pro dlouhodobější obnovu ve víceletém plánu v kombinaci s restriktivními TAC a dodatečnými nápravnými opatřeními.

2.1.4. Shrnutí

V roce 2016 byly stanoveny tři ze sedmi TAC pro populace s posouzením MSY v souladu s doporučením maximálního udržitelného výnosu – sled' obecný v západní a střední části Baltského moře a platýs evropský. Od roku 2017 do 2019 bylo každoročně stanoveno šest TAC v souladu s MSY – nebyl to případ tresky obecné v západní části Baltského moře v roce 2017, platýse evropského v roce 2018 a sledě obecného v západní části Baltského moře v roce 2019 vzhledem k tomu, že u posledně uvedeného bylo vydáno doporučení nulového odlovu, protože biomasa populace se nacházela pod bezpečnými biologickými limity. Rybolov, pro který bylo vydáno doporučení nulového odlovu, ze zásady není v souladu s MSY a prioritou je obnova populace. Jakmile bude populace obnovena, bude opět možné zabývat se tím, jaký TAC může být v souladu s doporučením MSY ze strany ICES a víceletým plánem stanoven. Na rok 2020 bylo v souladu s MSY stanoveno pět TAC ze šesti pro populace s posouzením maximálního udržitelného výnosu – u sledě obecného v západní části Baltského moře toho nebylo dosaženo, jelikož opět obdržel doporučení nulového odlovu.

¹² Návrh Komise COM(2019) 564 ze dne 31. října 2019 na nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1139, pokud jde o zavedení stropů kapacity pro tresku obecnou ve východní části Baltského moře, sběr dat a kontrolní opatření v Baltském moři, a nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o trvalé ukončení rybolovu týkající se plavidel lovcích tresku obecnou ve východní části Baltského moře.

Konzultované zúčastněné strany vyjádřily rozdílné názory ohledně role víceletého plánu při stanovování TAC. Podle vnitrostátních správních orgánů víceletý plán usnadnil proces, přičemž zdůraznil význam analytického posouzení populací a dopad každoročního kolísání doporučených úrovní TAC a také faktorů nesouvisějících s rybolovem. Podle poradního sboru pro Baltské moře nepřesvědčil víceletý plán všechny, někteří členové ho dokonce považují za kontraproduktivní. K odůvodnění tohoto posouzení jsou k dispozici dva názory – pro některé členy je víceletý plán příliš rigidní, protože neumožňuje dostatečné zvýšení TAC v určitých situacích, a podle jiných členů je víceletý plán příliš pružný, a proto nezajistil stanovení všech TAC na úrovni maximálního udržitelného výnosu nejpozději do roku 2020.

Komise nesdílí názory vyjádřené v rámci poradního sboru pro Baltské moře. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že víceletý plán usnadnil dohody ohledně rybolovných práv a nápravných opatření, jelikož stanovil jednoznačný soubor pravidel jak pro Komisi, která se jimi řídí ve svých návrzích, tak pro Radu, která je dodržuje při rozhodování. Dodržováním podrobných pravidel stanovených ve víceletém plánu došlo k tomu, že rozhodnutí jsou v souladu s cíli společné rybářské politiky a přináší výsledky, mezi něž patří například to, že se očekává obnova populace tresky obecné v západní části Baltského moře v roce 2020 a že populace sledě obecného v západní části Baltského moře je na cestě k obnově.

2.2. POVINNOST VYKLÁDKY A VÝMĚTY

Jedním z hlavních cílů reformované SRP je zavést povinnost vykládky a postupně odstranit výměty vyhýbáním se nežádoucím úlovkům a snižováním jejich množství. Povinnost vykládky se vztahuje na druhy řízené TAC. Povinnost vykládky v oblasti Baltského moře vstoupila v platnost dne 1. ledna 2015 pro tresku obecnou, sledě obecného, šprota obecného a lososa obecného a dne 1. ledna 2017 pro platýse evropského.

Víceletý plán ve svém článku 7 obsahuje podrobnější ustanovení související s prováděním povinnosti vykládky. Komisi zmocňuje k přijetí aktů v přenesené pravomoci týkajících se výjimek souvisejících s vysokou mírou přežití a v malém rozsahu zvláštních ustanovení o dokumentaci a stanovení minimálních referenčních velikostí pro zachování zdrojů¹³. Kromě toho víceletý plán stanovuje, že se povinnost vykládky nevztahuje na rekreační rybolov.

Rada ICES odhaduje,¹⁴ že množství výmětů se od chvíle, kdy povinnost vykládky vstoupila v platnost, pravděpodobně téměř nezměnilo: výměty pelagických druhů jsou nadále zanedbatelné, u jiných druhů rybolovu se oficiálně hlášené množství výmětů snížilo téměř na nulu, ale k nezákonným výmětům nadále dochází. Výbor VTHVR ve svém posouzení výročních zpráv

¹³ Článek 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování zdrojů pro rybolov a o ochraně mořských ekosystémů prostřednictvím technických opatření, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nařízení (EU) č. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 a (EU) 2019/1022 Evropského parlamentu a Rady, a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 105) také obsahuje zmocnění.

¹⁴ Viz poznámka pod čarou 5, s. 7–8; Doporučení ICES z roku 2019 – Přehled ekosystému v ekoregionu Baltského moře, 12. prosince 2019, s. 8.

členských států za rok 2018 ohledně povinnosti vykládky¹⁵ uvádí, že příslušné regionální subjekty pro oblast Baltského moře proaktivně vypracovaly přístupy, které mají zlepšit provádění povinnosti vykládky. Výbor VTHVR také uvedl, že kvantitativní data v mořských oblastech byla nadále příliš omezená na to, aby umožnila odhadnout změny v množství výmětů. Také existovaly náznaky toho, že se provozní postupy odvětví rybolovu na moři nezměnily, z čehož plyne, že se snížení výmětů zdá spíše nepravděpodobné.

Konzultované zúčastněné strany sdílejí názory ICES týkající se pokračujícího vyřazování. Vyjadřují názor, že by kontroly měly být zlepšeny. Zúčastněné strany správně zdůrazňují, že takové kontroly spadají spíše do pravomoci kontrolního nařízení (ES) č. 1224/2009¹⁶ v rámci SRP než do víceletého plánu. Některé zúčastněné strany tvrdí, že častější využívání horních hodnot rozmezí F_{MSY} při stanovování TAC by pomohlo výměty snížit, zatímco nevládní organizace horní hodnoty nechtějí využívat vůbec. Všichni respondenti se ve svém posouzení shodují na tom, že skutečné úrovně výmětů zůstaly od vstupu v platnost povinnosti vykládky poměrně stabilní.

Komise má za to, že pokračující problém výmětů je primárně způsoben nedostatečnou kontrolou a prosazováním práva ze strany orgánů členských států a je třeba ho řešit v rámci režimu EU pro kontrolu rybolovu. Víceletý plán pro Baltské moře nebyl navržen tak, aby tento problém řešil.

2.3. EKOSYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP

Základní nařízení o SRP v čl. 2 odst. 3 uvádí, že SRP musí k řízení rybolovu zavést ekosystémový přístup, aby došlo ke snížení negativních dopadů rybolovné činnosti na mořský ekosystém. Ustanovení čl. 3 odst. 3 víceletého plánu stanoví, že víceletý plán musí být v souladu s právem EU v oblasti životního prostředí a zejména s cílem dosahování dobrého stavu prostředí do roku 2020, jak vyžaduje rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí 2008/56/ES (dále jen „směrnice o mořském prostředí“)¹⁷. Směrnice o mořském prostředí stanoví jedenáct kvalitativních deskriptorů pro určování dobrého stavu prostředí. Víceletý plán má za cíl zajistit, aby podmínky deskriptoru 3 (který je pro řízení rybolovu nejdůležitější) byly splněny, a přispět k naplnění podmínek dalších relevantních deskriptorů úměrně k relativnímu významu rybolovu.

Deskriptor 3 je přímo spojen se stanovením rybolovných práv. Jeho znění je: „Úroveň populací všech komerčně využívaných ryb a měkkýšů a koryšů jsou v rámci bezpečných biologických limitů, přičemž rozložení populace podle věku a velikosti svědčí o zdravé skupině.“ Rybolovná činnost má vliv na deskriptory související s biologickou rozmanitostí (1), potravní sítí (4),

¹⁵ Viz poznámka pod čarou 9.

¹⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Unie k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky (Úř. věst. L 343, 22.12.2009, s. 1).

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (Úř. věst. 164, 25.6.2008, s. 19).

celistvostí mořského dna (6) a odpadky v moři (10). Vliv rybolovu na další deskriptory je přinejlepším nepřímý a/nebo nepodstatný¹⁸.

Dopad, který má rybolovná činnost na populaci sviňuchy obecné v Baltském moři, je zdrojem vážných obav. Za hlavní příčinu úmrtnosti těchto savců způsobenou lidskou činností se považuje utonutí v lovném zařízení. Tato populace s odhadovaným počtem pouze 447 jedinců je v současnosti uvedena v seznamu jako kriticky ohrožená¹⁹. Komise má za to, že členské státy v oblasti Baltského moře nepřijaly dostatečná opatření vedoucí k ochraně těchto zvířat, a zváží naléhavá opatření, která mohou být vědecky odůvodněna a uvedena.

Rada ICES potvrzuje, že ekosystém Baltského moře prochází podstatnou změnou a není v rovnováze. Kvůli lidskému vlivu na mořské prostředí se mnohé druhy a stanoviště Baltského moře nenachází v dobrém stavu prostředí²⁰. Pět nejvýznamnějších tlaků na Baltské moře představují obohacování živinami a organickými látkami, rybolov, vnášení sloučenin způsobujících kontaminaci, vnášení nepůvodních druhů a ztráta abraze a substrátu.

2.4. REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE

V roce 2004 zavedla EU regionální poradní sbory s cílem lépe zohlednit rozdíly mezi různými mořskými oblastmi a více zapojit zúčastněné strany do řízení rybolovu²¹. Poradní sbor pro Baltské moře byl zřízen v roce 2006. Jeho hlavním cílem je poskytovat poradenství ohledně řízení rybolovu v Baltském moři. Skládá se z organizací zastupujících odvětví rybolovu a ostatních zájmových skupin dotčených společnou rybářskou politikou (například organizace zabývající se ochranou životního prostředí, organizace zabývající se sportovním a rekreačním rybolovem)²².

Reforma SRP v roce 2013 dále posílila tento regionální rozměr a zodpovědnost za řízení rybolovu. Role a funkce poradních sborů byla integrována do základního nařízení o SRP²³. S poradními sbory je potřeba konzultovat určité záležitosti, zejména společná rozhodnutí členských států, a jejich rada musí být zohledněna. Rozdíly v přijatých opatřeních je potřeba vysvětlit. Komise a členské státy mohou s poradním sborem konzultovat jakékoliv opatření a poradní sbory mohou vydat doporučení o problémech týkajících se řízení rybolovu a sociálně-ekonomických aspektů a aspektů souvisejících se zachováním rybolovu a o těchto problémech informovat.

¹⁸ Vnášení nepůvodních druhů (2), eutrofizace vzniklá lidskou činností (5), hydrografické podmínky (7), koncentrace znečišťujících látek v moři (8), úroveň znečišťujících látek v rybách a potravinách mořského původu (9), uvádění energie, včetně hluku pod mořskou hladinou (11).

¹⁹ Viz poznámka pod čarou 14 (Přehled ekosystému), s. 18.

²⁰ Viz poznámka pod čarou 7, s. 1; poznámka pod čarou 14 (Přehled ekosystému), s. 3.

²¹ Rozhodnutí Rady 2004/585/ES ze dne 19. července 2004, kterým se zřizují regionální poradní sbory v rámci společné rybářské politiky (Úř. věst. L 256, 3.8.2004, s. 17).

²² <http://www.bsac.dk/BSAC/About-the-BSAC>.

²³ Články 43–45 nařízení (EU) 1380/2013. Podrobnější pravidla o fungování poradních sborů byla kromě toho stanovena nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/242 ze dne 9. října 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro fungování poradních sborů v rámci společné rybářské politiky (Úř. věst. L 41, 17.2.2015, s. 1).

Dalším aspektem posílené regionalizace je skutečnost, že příslušné státy mohou předkládat společná rozhodnutí ohledně záležitostí, pro něž je Komise zmocněna k přijetí aktů v přenesené pravomoci, tedy například pro nezbytná opatření pro zachování zdrojů, technická opatření a plány výmětů. Za tímto účelem zřídily členské státy v oblasti Baltského moře na konci roku 2013 fórum pro rybolov v Baltském moři („BaltFish“)²⁴. Hlavním cílem fóra BaltFish je zlepšit koordinaci a spolupráci v oblasti řízení rybolovu mezi členskými státy a rozvíjet spolupráci s ostatními klíčovými zúčastněnými stranami v regionu. Fórum má dvě pracovní úrovně, skupinu na vysoké úrovni složenou z ředitelů pro oblast rybolovu v členských státech a souvisejících úředníků Komise a seminář fóra složený ze zástupců z členských států, Komise, sboru BSAC a příslušných mezivládních organizací a jiných zúčastněných stran.

Konzultované zúčastněné strany nejsou přesvědčeny o přidané hodnotě víceletého plánu, co se týče regionální spolupráce. Členské státy mají za to, že se regionální spolupráce vyvíjela pozitivně, přičemž zdůrazňují, že by mohla být zlepšena zejména příprava společných doporučení. Myšlenka společných rozhodnutí jako regionálně přizpůsobeného nástroje je chápána správně, ale jejich příprava často vyžaduje časově náročný počáteční výzkum. Vzhledem k různým vědeckým a administrativním krokům v procesu také přijetí aktů v přenesené pravomoci vyžaduje čas. Důležité kroky v procesu představuje rovněž dohled ze strany Rady a Evropského parlamentu. Členské státy upozorňují, že pro regionální skupiny by bylo zapotřebí formálnějších struktur, které víceletý plán nestanoví. To by vysvětlovalo, proč se zúčastněné strany domnívají, že se víceletý plán ukázal jako nedostatečný pro uspořádání regionalizace.

Sbor BSAC sdílí ten názor, že víceletý plán regionální spolupráci neposílil. Zejména odsuzuje to, že fórum BaltFish nevěnuje dostatek času záležitostem, které nesouvisí s ročními rybolovnými právy.

Komise se domnívá, že víceletý plán poskytuje nezbytný právní rámec a že členské státy by měly regionalizaci více využívat, a to vypracováváním většího množství společných návrhů a konzultováním záležitostí ovlivňujících Baltské moře během posledních let s poradními sbory a jinými zúčastněnými stranami. Klíčové otázky, jako je udržitelnější řízení tresky obecné ve východní části Baltského moře nebo přijetí skutečných opatření k ochraně kriticky ohrožených sviňuch obecných, nebyly řešeny kolektivně.

2.5. SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝ ROZVOJ

Celkově lze říci, že rybolov v oblasti Baltského moře vytvářel zisky, i když došlo ke snížení objemu vykládek a jejich hodnoty, zejména kvůli snižujícím se cenám tresky obecné. V této fázi nejsou dostupné údaje pro rozvoj od roku 2018, ale situace v oblasti životního prostředí, vyčerpané zdroje tresky obecné ve východní části Baltského moře a současná situace v oblasti veřejného zdraví měly jistě negativní dopad.

Konzultované zúčastněné strany si stěžují na negativní souvislost mezi prováděním víceletého plánu a sociálně-ekonomickým rozvojem, a to kvůli negativnímu vývoji populací. Odvětví rybolovu tvrdí, že významným selháním víceletého plánu je skutečnost, že nedostatečně zohledňuje sociálně-ekonomické faktory, a jeho nepružnost při stanovování TAC, neboť toto

²⁴ Memorandum o porozumění zásadám a pracovním postupům fóra pro rybolov v Baltském moři (BaltFish) ze dne 13. prosince 2013, <http://www.bsac.dk/BSAC-Resources/Documents-section/BALTFISH>.

odvětví se domnívá, že podmínky k využívání vyšších hodnot by měly být méně přísné, aby vyšší hodnoty bylo možné používat častěji. Nevládní organizace na druhé straně tvrdí, že zohledňování sociálně-ekonomických faktorů při stanovování TAC není dostatečně zdokumentováno a že se využívání horních hodnot rozmezí F_{MSY} rovná „nadměrnému rybolovu“. Také se domnívají, že „nadměrný rybolov“ vedl k negativnímu sociálně-ekonomickému rozvoji. Členské státy zdůrazňují, že horní hodnota může být využívána ze sociálně-ekonomických důvodů.

Komise je toho názoru, že víceletý plán je přínosný. Smíšený rozvoj rybích populací a rybolovu není způsoben ve velké míře prováděním víceletého plánu, ale spíše příčinami, které existovaly dlouho před vstupem víceletého plánu v platnost, tedy faktory souvisejícími s životním prostředím a zejména neudržitelným rybolovem, který v průběhu času vytvořil skutečné sociálně-ekonomické škody s vysokými náklady pro rybáře a rybářky, jejichž živobytí závisí na rybolovu. Jen udržitelné rybolovné postupy a vhodná ochrana životního prostředí mohou zajistit životaschopné rybářské komunity v průběhu času. Toto stanoví právní rámec víceletého plánu.

Nakonec by mělo být zmíněno, že nařízení o ENRF²⁵ podporuje cíle společné rybářské politiky, a tedy i provádění víceletého plánu. V této souvislosti členské státy využívají ENRF zejména k podpoře rozvoje selektivního rybolovu, spolufinancování kontroly rybolovu a snížení sociálně-ekonomického dopadu některých opatření pro zachování zdrojů na rybáře. Na základě zpráv členských států překládá Komise roční zprávu o provádění ENRF²⁶.

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011 (Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1).

²⁶ Nejnovější návrh zprávy je k dispozici na https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/2019-11-26-emff-implementation-report_en.pdf.